

Monitoring

Diergezondheid

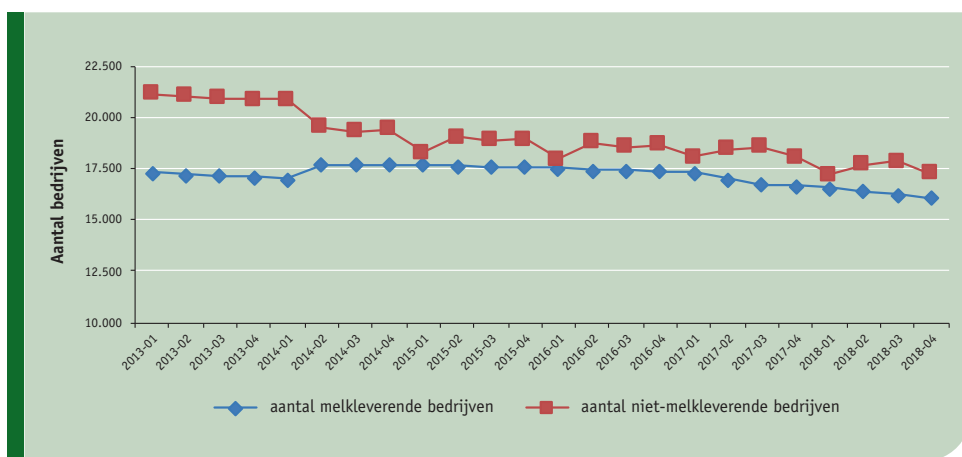
Rundvee

Monitoringsflyer vierde kwartaal 2018

Nederlandse veestapel vierde kwartaal 2018

Melkveebedrijven: in het vierde kwartaal van 2018 telde Nederland 16.052 melkveebedrijven (zie figuur 1). Een Nederlands melkveebedrijf had gemiddeld 99 dieren ouder dan 2 jaar. De gemiddelde productie in 305-dagen per koe is 8.706 met 4.36 procent vet en 3.57 procent eiwit (CRV 2017). Het gemiddelde tankcelgetal is 174.000/ml. 98 procent van de bedrijven is leptospirose-vrij, 77 procent heeft de IBR-vrijstatus of IBR-onverdachtstatus; 76 procent de BVD-vrijstatus en BVD-onverdachtstatus, 97 procent is salmonella-onverdacht (Qlip) en 76 procent paratbc-onverdacht.

Niet-melkleverende bedrijven: Nederland had in het vierde kwartaal van 2018 volgens GD-gegevens 17.239 niet-melkleverende bedrijven met dieren (zie figuur 1). De gemiddelde bedrijfsgrootte per categorie was in het vierde kwartaal van 2018: 5 runderen op kleinschalige bedrijven, 59 runderen op jongveeopfokbedrijven en 31 volwassen runderen op zoekoeienbedrijven. De gemiddelde bedrijfsgrootte op vleeskalverbedrijven was 476. 37 procent van de bedrijven is leptospirose-vrij, 21 procent IBR-vrij en 17 procent BVD-vrij.

Figuur 1. Aantallen melkleverende en niet-melkleverende bedrijven in Nederland

Tankmelksurveillance en cluster Midden-Nederland en Noord-Holland

De wekelijkse syndroomsurveillance op tankmelkleverantiegegevens is een monitoringsinstrument dat gebieden in Nederland met een lager dan verwachte melkproductie detecteert. Dit instrument heeft als doel om vroegtijdig infectieuze aandoeningen die een daling in

melkproductie veroorzaken op te sporen. In de maanden november en december van 2018 werden in verschillende weken gebieden met een lager dan verwachte melkproductie gevonden (figuur 2). Een gebied in het midden van Nederland werd in zes achtereenvolgende weken,

Kort Nieuws

- GD voerde voor het ministerie van LNV de blauwtongscreening van 2018 uit. Er werden geen dieren met afweerstoffen aangetoond, Nederland behoudt daarmee haar vrijstatus. Sinds december werd in Zuidwest-Duitsland bij twee dieren serologisch een infectie met BTV-8 vastgesteld (deelstaat Baden-Württemberg; grenzend aan Frankrijk). Dit was de eerste uitbraak in Duitsland sinds 2009.
- De Nederlandse melkveehouderij is begonnen aan een verplichte aanpak van BVD en IBR. Het percentage bedrijven met een BVD-vrijstatus en BVD-onverdachtstatus groeide van 59 procent (2017-4) naar 76 procent eind 2018. Het percentage melkveebedrijven met een IBR-vrijstatus en IBR-onverdachtstatus groeide van 67 procent (2017-4) naar 77 procent.

Lees verder op de volgende pagina

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. De veehouderijsector in de vorm van interbrancheorganisaties ZuivelNL en Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK) en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) zijn de medefinanciers van de monitoring.

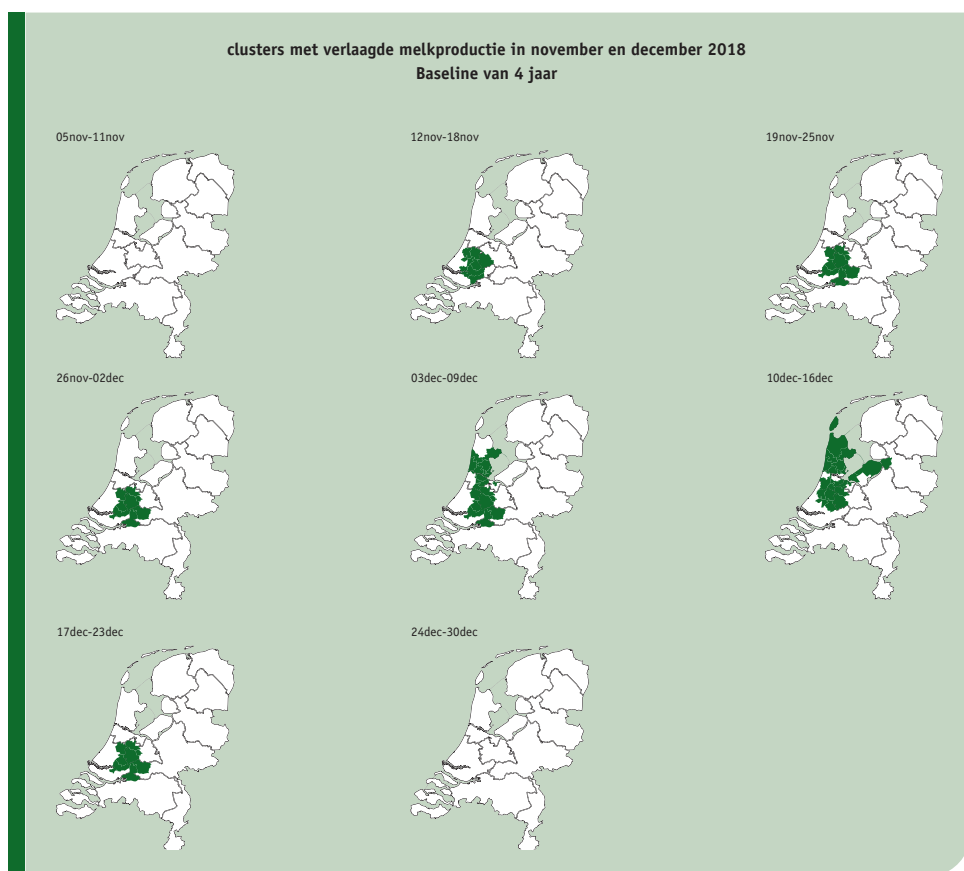

van 12 november tot en met 23 december 2018, gedetecteerd als een gebied met een lager dan verwachte melkproductie. In de weken van 3 december tot en met 16 december werd er een uitbreiding van het gebied waargenomen naar Noord-Holland. De melkproductie lag in deze gebieden gemiddeld 0,5 tot 1,2 liter per koe per dag lager ten opzichte van wat verwacht werd op basis van de voorgaande vier jaren. Deze signalen zijn besproken in het Veekijkeroverleg en er is contact gezocht met een dierenartspraktijk uit het DAP netwerk gelegen in het gebied waar de

daling begon. Deze praktijk bevestigde dat zij inderdaad opmerkingen kregen van veehouders over een lagere melkproductie in de maanden november en december 2018. Er waren op deze bedrijven geen ziekteverschijnselen. De dierenartsen van die praktijk gaven aan dat de lagere melkproductie 'waarschijnlijk' te maken had met het langer (tot begin december) buiten lopen van de koeien (gras met weinig voederwaarde en minder structuur) en de mindere kwaliteit van het kuilvoer ten opzichte van voorgaande jaren door de lange droge zomer.

Kort Nieuws *vervolg*

- Opnieuw traden in 2018 infecties met Schmallenbergvirus op met klinische beelden bij jongvee en jonge koeien. Er zijn enkele afwijkende kalveren geboren uit jonge koeien, waarvan sommigen al afweerstoffen hadden tegen SBV voor biestopname.
- Opnieuw werden dit stalseizoen uitbraken van long(borstvlies) ontstekingen door *Mannheimia haemolytica* vastgesteld.

Figuur 2 Gebieden met een lager dan verwachte melkproductie (groen gekleurd) in Nederland van 5 november 2018 tot en met 30 december 2018

Diergezondheidssituatie in Nederland

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring vierde kwartaal 2018
------------	--------------------	---

Artikel 15 GWWD aandoeningen (ziekten die genoemd zijn in artikel 2-8 van de 'Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's')

Blauwtong	Officieel vrij sinds 2012 (alle serotypen). Jaarlijkse screening.	Nederland BTV-vrij, geen verdenkingen.
Brucellose	Officieel vrij sinds 1999. Bewaking via bloedmonsters van verwerpers.	Geen infecties aangetoond.
BSE	Sinds 2010 bij bewaking geen gevallen meer vastgesteld (totaal tussen 1997–2009 88 gevallen). OIE-status: 'negligible risk'.	Geen infecties aangetoond.
Leukose	Officieel vrij sinds 1999. Bewaking via tankmelk en bloedmonsters van slachtrunderen.	Geen infecties aangetoond.
Lumpy Skin Disease (LSD)	Officieel vrij.	Nooit infecties aangetoond.
Miltvuur	Niet aangetoond sinds 1994. Bewaking via bloeditstrijken plotseling gestorven runderen.	Geen infecties aangetoond.
MKZ	Officieel vrij sinds 2001, laatste regionale uitbraak in 1986 en 2001.	Geen infecties aangetoond.
Rabiës	Officieel vrij sinds 2012.	Geen infecties aangetoond.
Tuberculose	Officieel vrij sinds 1999.	Geen infecties aangetoond.

Artikel 100 GWWD aandoeningen (ziekten die genoemd zijn in artikel 10 van de 'Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's')

<i>Campylobacter fetus ssp. venerealis</i> en <i>Trichostrongylus axei</i>	Vrij sinds 2009. Bewaking van KI- en embryo stations en bij dieren voor export.	Geen infecties aangetoond.
Leptospirose	0,8 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen*.	98 procent van de melkveebedrijven heeft de L. hardjo-vrijstatus. Geen tankmelkomslagen.
Listeriose	Incidenteel aangetoond als ziekteverwekker.	Twee infecties vastgesteld bij verworpen vruchten. Infectie eenmaal aangetoond in een melkmonster.
Salmonellose	9,5 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen*.	Melkveebedrijven 95 procent gunstige resultaten in derde trimester van 2018 (landelijk programma).
Yersiniose	Incidenteel aangetoond bij rundvee, met name bij verworpen vruchten.	Geen infecties vastgesteld.

Vervolg tabel

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring derde kwartaal 2018
Overige OIE lijst aangifteplichtige ziekten in Nederland		
BVD	Van de melkveebedrijven had 8,7 procent aanwijzingen voor een recente BVD-viruscirculatie**. 14,5 procent van de niet-melkleverende bedrijven had een recente BVD-virus circulatie**.	76 procent van de melkveebedrijven heeft BVD-vrijstatus of BVD-onverdachtstatus. Bij niet-melkleverende bedrijven is dit 17 procent.
IBR	15,6 procent van de melkveebedrijven IBR afweerstoffen aangetoond in tankmelk**. De geschatte prevalentie op niet-melkleverende bedrijven is 9,6 procent**.	77 procent van de melkveebedrijven heeft IBR-vrijstatus of IBR-onverdachtstatus. Bij niet-melkleverende bedrijven is dit 21 procent. Neusswabs van 38 bedrijven: bij 3 bedrijven veldvirus aangetoond
Paratuberculose	99 procent van de melkveebedrijven heeft een PPN-status.	76 procent van de melkveebedrijven heeft PPN-status A (onverdacht).
Tekenziekten	Teken besmet met <i>Babesia divergens</i> , <i>Anaplasma phagocytophilia</i> en <i>Mycoplasma wenyonii</i> komen voor in Nederland.	Geen infecties vastgesteld.
Overige infectieuze aandoeningen bij rundvee		
BCK	Infecties met Ovine herpesvirus type 2 komen incidenteel voor.	Geen infectie vastgesteld bij sectie.
Leverbot	Leverbot komt algemeen voor in Nederland vooral in waterrijke/natte gebieden.	Bij 84 bedrijven infecties vastgesteld (weinig). Leverbotprognose: weinig infecties verwacht door langdurige droogte.
Neosporose	Belangrijke infectieuze oorzaak van verwerpen.	Infectie aangetoond in 6 procent van de ingezonden verwerpen vruchten.
Q-koorts	Bij 74 procent van de melkveebedrijven zijn afweerstoffen aangetoond in tankmelk***.	Geen infectie vastgesteld bij verwerpen vruchten.

* Eindrapport Specifieke Monitoring 2013-2014; prevalentiestudie.

** Eindrapport Specifieke Monitoring 2015-2016; prevalentiestudie.

*** Eindrapport Specifieke Monitoring 2017-2018; prevalentie studie.

